Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK VŠEOBECNÉHO SÚDU (tretia rozšírená komora)

z 12. marca 2025 *

„Štátna pomoc – Opatrenie zamerané na zníženie veľkoobchodných cien elektriny na Pyrenejskom polostrove – Energetická kríza – Rozhodnutie o nevznesení námietok – Neexistencia vážnych ťažkostí – Zásada nediskriminácie – Proporcionalita – Legitímna dôvera“

Vo veci T-596/22,

PGI Spain, SL, so sídlom v Barcelone (Španielsko),

Berry Superfos Pamplona, SA, so sídlom v Navarre (Španielsko),

Promens Packaging, SA, so sídlom v Barcelone,

RPC Envases, SA, so sídlom v Madride (Španielsko),

Zeller Plastik España, SL, so sídlom v Barcelone,

v zastúpení: P. Holtrop, advokát,

žalobkyne,

proti

Európskej komisii, v zastúpení: T. Scharf, I. Georgiopoulos a C.-M. Carrega, splnomocnení zástupcovia,

žalovanej,

ktorú v konaní podporuje

Španielske kráľovstvo, v zastúpení A. Gavela Llopis a M. Morales Puerta, splnomocnené zástupkyne,

vedľajší účastník konania,

VŠEOBECNÝ SÚD (tretia rozšírená komora),

* Jazyk konania: angličtina.

v zložení: predseda M. van der Woude, sudcovia P. Škvařilová-Pelzl, I. Nõmm (spravodajca), G. Steinfatt a D. Kukovec,

tajomník: A. Marghelis, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania,

po pojednávaní zo 17. septembra 2024,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Žalobkyne, spoločnosti PGI Spain, SL, Berry Superfos Pamplona, SA, Promens Packaging, SA, RPC Envases, SA a Zeller Plastik España, SL, sa žalobou založenou na článku 263 ZFEÚ domáhajú zrušenia rozhodnutia Komisie C(2022) 3942 final z 8. júna 2022 o štátnej pomoci SA.102454 (2022/N) – Španielsko a SA.102569 (2022/N) – Portugalsko – Mechanizmus úpravy výrobných nákladov na zníženie veľkoobchodnej ceny elektriny na pyrenejskom trhu (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“).

Okolnosti predchádzajúce sporu

2 Španielske kráľovstvo oznámilo 20. mája 2022 a Portugalská republika 23. mája 2022 Európskej komisii opatrenie zamerané na zníženie veľkoobchodnej ceny elektriny na Pyrenejskom polostrove prostredníctvom dotovania vstupných nákladov technológií založených na fosílnych palivách (ďalej len „oznámené opatrenie“).

3 Napadnutým rozhodnutím Komisia rozhodla, že nevznesie námietky podľa článku 4 ods. 3 nariadenia Rady (EÚ) 2015/1589 z 13. júla 2015 stanovujúceho podrobné pravidlá na uplatňovania článku 108 ZFEÚ (Ú. v. EÚ L 248, 2015, s. 9).

4 V napadnutom rozhodnutí Komisia po prvé opísala základné charakteristiky oznámeného opatrenia. Konkrétne uviedla, že:

– oznámené opatrenie sa uskutočnilo v kontexte kríz, ktorým museli čeliť vnútorné a medzinárodné trhy s energiou v posledných desaťročiach a ktoré viedli k nárastu cien fosílnych palív, najmä zemného plynu (body 4 a 5),

– to malo vplyv na domácnosti a malé a stredné podniky, na ktoré sa v Španielsku vzťahujú regulované zmluvy, konkrétne „precio voluntario para el pequeño consumidor“ (PVPC, dobrovoľná cena pre malých spotrebiteľov) a na regulované zľavy pre niektorých zraniteľných spotrebiteľov známe ako „Bono social“ (ďalej spoločne len „regulované zmluvy“), a na prakticky všetky druhy hospodárskej činnosti (body 6 a 7),

– denný trh s elektrinou v Európskej únii bol založený na metóde stanovenia marginálnej ceny, čo znamenalo, že cena elektriny sa určovala podľa posledného zdroja výroby potrebného na uspokojenie dopytu v danom čase, teda často elektrární na fosílne palivá, ktoré sú najdrahšími elektrárňami z dôvodu ich vysokých prevádzkových nákladov (body 20 až 23 a 34),

– oznámené opatrenie spočívalo vo vyplatení platieb prevádzkovateľom elektrární na fosílne palivá nachádzajúcich sa na Pyrenejskom polostrove s cieľom znížiť ceny elektriny na veľkoobchodnom a následne aj na maloobchodnom trhu (body 24 a 33 až 39),

– oznámené opatrenie sa financuje konkrétne z príspevku (ďalej len „príspevok“), ktorý ukladá spoločnosť Operador del Mercado Ibérico de la Energía-Polo Español, SA (OMIE) kupujúcim na veľkoobchodnom trhu s elektrinou, konkrétne dodávateľom elektriny a spotrebiteľom, ktorí nakupujú elektrinu priamo na veľkoobchodnom trhu na vlastnú spotrebu (ďalej len „priami spotrebitelia“), proporčne k množstvu nakúpenej elektriny (body 25 a 44),

– niektorí kupujúci na veľkoobchodnom trhu s elektrinou by boli oslobodení od platenia príspevku, a to najmä tí, ktorí uzavreli zmluvy s pevnou cenou pred 26. aprílom 2022, za predpokladu splnenia určitých podmienok a najmä od oznámenia svojich zmlúv OMIE (ďalej len „oslobodenie od príspevku“) [bod 45 písm. d) až bod 48].

5 Po druhé Komisia preskúmala kvalifikáciu oznámeného opatrenia podľa článku 107 ods. 1 ZFEÚ. Hoci usúdila, že oznámené opatrenie patrí do pôsobnosti tohto ustanovenia, tento záver sa nevzťahoval na oslobodenie od príspevku. V tejto súvislosti konštatovala, že kupujúci na veľkoobchodnom trhu, ktorí uzavreli zmluvy na pokrytie svojich nákupov elektriny pred prijatím oznámeného opatrenia, nebudú mať prospech z účinkov uvedeného opatrenia, a dospela k záveru, že oslobodenie od príspevku im neposkytne selektívnu výhodu, a preto nespadá pod definíciu štátnej pomoci (body 97 až 106 napadnutého rozhodnutia).

6 Po tretie Komisia posúdila zlučiteľnosť oznámeného opatrenia s vnútorným trhom na základe článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ. Konkrétne konštatovala, že uvedené opatrenie je nevyhnutné, vhodné a primerané (body 107 až 154 napadnutého rozhodnutia) a že neporušuje žiadne z relevantných ustanovení práva Únie a najmä nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943 z 5. júna 2019 o vnútornom trhu s elektrinou (Ú. v. EÚ L 158, 2019, s. 54), ako aj smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/944 z 5. júna 2019 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou a o zmene smernice 2012/27/EÚ (Ú. v. EÚ L 158, 2019, s. 125) (body 174 až 192).

Návrhy účastníkov konania

7 Žalobkyne navrhujú, aby Všeobecný súd:

– zrušil napadnuté rozhodnutie,

– uložil Komisii povinnosť nahradiť trovy konania.

8 Komisia a Španielske kráľovstvo navrhujú, aby Všeobecný súd:

– zamietol žalobu,

– uložil žalobkyniam povinnosť nahradiť trovy konania.

Právny stav

9 Žalobkyne sú španielske spoločnosti, ktoré neodoberajú svoju elektrinu priamo na veľkoobchodnom trhu s elektrinou, ale prostredníctvom dodávateľa elektriny. S cieľom zabezpečiť cenovú stabilitu dodávok elektriny uzavreli žalobkyne zmluvy o nákupe elektriny. Pre časť dodávky elektriny žalobkyne uzavreli zmluvy s iným podnikom, ako je ich fyzický dodávateľ elektriny, a to na základe kompenzačných platieb podľa rozdielu medzi trhovou cenou a cenou stanovenou v zmluve. Tento typ zmlúv označujú ako finančné zmluvy o nákupe elektriny.

10 Žalobkyne ako zainteresované strany a s cieľom chrániť svoje procesné práva podľa článku 108 ods. 2 ZFEÚ a článku 1 písm. h) nariadenia 2015/1589 vytýkajú Komisii, že nezohľadnila skutočnosť, že oznámené opatrenie spôsobilo vážne ťažkosti odôvodňujúce začatie konania vo veci formálneho zisťovania.

11 Treba pripomenúť, že zákonnosť rozhodnutia, akým je napadnuté rozhodnutie, o nevznesení námietok, založeného na článku 4 ods. 3 nariadenia 2015/1589, závisí od toho, či posúdenie informácií a skutočností, ktorými Komisia disponovala v priebehu predbežného preskúmania oznamovaného opatrenia, mohlo objektívne vyvolať pochybnosti v súvislosti s kvalifikáciou tohto opatrenia ako pomoci a so zlučiteľnosťou tohto opatrenia s vnútorným trhom, pretože v prípade takýchto pochybností treba začať konanie vo veci formálneho zisťovania, na ktorom sa môžu zúčastniť zainteresované strany v zmysle článku 1 písm. h) tohto nariadenia (pozri v tomto zmysle rozsudky z 2. septembra 2021, Komisia/Tempus Energy a Tempus Energy Technology, C-57/19 P, EU:C:2021:663, bod 38, a z 5. septembra 2024, Slovinsko/Komisia, C-447/22 P, EU:C:2024:678, bod 53).

12 Pokiaľ sa žalobkyňa domáha zrušenia rozhodnutia o nevznesení námietok, v podstate napáda skutočnosť, že rozhodnutie vydané Komisiou v súvislosti s dotknutou pomocou bolo prijaté bez toho, aby táto inštitúcia začala konanie vo veci formálneho zisťovania, čím porušila jej procesné práva. Na to, aby žalobkyňa uspela so svojím návrhom na zrušenie, môže uvádzať akékoľvek žalobné dôvody, ktoré môžu preukázať, že posúdenie informácií a skutočností, ktoré mala Komisia k dispozícii počas fázy predbežného preskúmania oznámeného opatrenia, muselo vyvolať pochybnosti o kvalifikácii pomoci alebo jej zlučiteľnosti s vnútorným trhom. Použitie takýchto tvrdení preto nemôže mať za následok zmenu predmetu žaloby ani podmienok prípustnosti. Naopak existencia pochybností o kvalifikácii alebo zlučiteľnosti je práve dôkazom, ktorý treba predložiť, aby sa preukázalo, že Komisia bola povinná začať konanie vo veci formálneho zisťovania stanovené v článku 108 ods. 2 ZFEÚ (pozri v tomto zmysle rozsudok z 2. septembra 2021, Komisia/Tempus Energy a Tempus Energy Technology, C-57/19 P, EU:C:2021:663, bod 39 a citovanú judikatúru).

13 Dôkaz o existencii takýchto pochybností, ktorý sa musí hľadať tak v okolnostiach prijatia rozhodnutia o nevznesení námietok, ako aj v jeho obsahu, musí predložiť navrhovateľ zrušenia tohto rozhodnutia na základe súboru súhlasných nepriamych dôkazov (rozsudky z 2. septembra 2021, Komisia/Tempus Energy a Tempus Energy Technology, C-57/19 P, EU:C:2021:663, bod 40, a z 5. septembra 2024, Slovinsko/Komisia, C-447/22 P, EU:C:2024:678, bod 51).

14 Konkrétne, nedostatočné alebo neúplné preskúmanie uskutočnené Komisiou v rámci konania o predbežnom preskúmaní predstavuje nepriamy dôkaz o existencii vážnych ťažkostí pri posúdení dotknutého opatrenia, ktorých existencia ju zaväzuje začať konanie vo veci formálneho

zisťovania (rozsudky z 2. septembra 2021, Komisia/Tempus Energy a Tempus Energy Technology, C-57/19 P, EU:C:2021:663, bod 41, a z 5. septembra 2024, Slovinsko/Komisia, C-447/22 P, EU:C:2024:678, bod 52).

15 Navyše zákonnosť rozhodnutia o nevznesení námietok, ktoré bolo prijaté v rámci konania o predbežnom preskúmaní, musí súd Únie posúdiť nielen v závislosti od informácií, ktoré mala Komisia k dispozícii v okamihu, keď toto rozhodnutie prijala, ale aj v závislosti od informácií, ktoré mohla mať k dispozícii (pozri rozsudok z 2. septembra 2021, Komisia/Tempus Energy a Tempus Energy Technology, C-57/19 P, EU:C:2021:663, bod 42 a citovanú judikatúru).

16 Tieto informácie, ktoré Komisia „mohla mať k dispozícii“, pritom zahŕňajú informácie, ktoré sa javia ako relevantné na posúdenie, ktoré sa má uskutočniť v súlade s judikatúrou citovanou v bode 11 vyššie a ktorých predloženie mohla na základe svojej žiadosti získať počas správneho konania (rozsudky z 2. septembra 2021, Komisia/Tempus Energy a Tempus Energy Technology, C-57/19 P, EU:C:2021:663, bod 43, a z 5. septembra 2024, Slovinsko/Komisia, C-447/22 P, EU:C:2024:678, bod 54).

17 Komisia je totiž povinná uskutočniť konanie o preskúmaní dotknutých opatrení s náležitou starostlivosťou a nestranne, aby pri prijímaní konečného rozhodnutia, ktorým sa prípadne potvrdzuje nezlučiteľnosť alebo protiprávnosť pomoci, mala na tento účel k dispozícii čo najúplnejšie a najspoľahlivejšie informácie (rozsudky z 2. septembra 2021, Komisia/Tempus Energy a Tempus Energy Technology, C-57/19 P, EU:C:2021:663, bod 44, a z 5. septembra 2024, Slovinsko/Komisia, C-447/22 P, EU:C:2024:678, bod 55).

18 Hoci Súdny dvor rozhodol, že pri preskúmaní existencie a zákonnosti štátnej pomoci môže byť nevyhnutné, aby Komisia prípadne išla nad rámec samotného preskúmania skutkových a právnych okolností, o ktorých sa dozvedela, z tejto judikatúry však nemožno vyvodiť, že Komisia musí z vlastného podnetu a pri neexistencii akéhokoľvek nepriameho dôkazu v tomto zmysle vyhľadať všetky informácie, ktoré by mohli vykazovať spojitosť s vecou, ktorá jej bola predložená, aj keď by také informácie boli verejne dostupné (rozsudky z 2. septembra 2021, Komisia/Tempus Energy a Tempus Energy Technology, C-57/19 P, EU:C:2021:663, bod 45, a z 5. septembra 2024, Slovinsko/Komisia, C-447/22 P, EU:C:2024:678, bod 56).

19 Na podporu svojej žaloby žalobkyne uvádzajú päť žalobných dôvodov, ktoré sa zakladajú po prvé na nesprávnom pochopení oznámeného opatrenia zo strany Komisie, po druhé na nesprávnom posúdení vhodnosti a primeranosti oznámeného opatrenia, po tretie na porušení článku 10 nariadenia 2019/943 a článku 5 smernice 2019/944, po štvrté na porušení zásady nediskriminácie a po piate na porušení zásady ochrany legitímnej dôvery.

20 V rámci týchto žalobných dôvodov žalobkyne vytýkajú Komisii, že nezačala konanie vo veci formálneho zisťovania oznámeného opatrenia, hoci existovali pochybnosti o zlučiteľnosti tohto opatrenia s vnútorným trhom, a to z dôvodu, že rozsah oslobodenia od príspevku bol obmedzený len na kupujúcich na veľkoobchodnom trhu s elektrinou, a nie na kupujúcich na maloobchodnom trhu, ako aj na negatívne dopady takéhoto obmedzenia na kupujúcich na maloobchodnom trhu, ktorí uzavreli finančné zmluvy o nákupe elektriny, ako sú žalobkyne, na ktorých preniesol náklady na príspevok ich fyzický dodávateľ elektriny bez toho, aby mali prospech zo zníženia ceny ich elektriny.

O dôkazoch a argumentácii žalobkýň predložených 10. augusta 2023

21 Komisia a Španielske kráľovstvo sa domnievajú, že dôkazy a argumentácia, ktoré žalobkyne predložili 10. augusta 2023 v odpovedi na vyjadrenie Španielskeho kráľovstva ako vedľajšieho účastníka, musia byť odmietnuté ako neprípustné z dôvodu ich oneskoreného predloženia. Komisia dodáva, že sú v každom prípade neúčinné, keďže vznikli po prijatí napadnutého rozhodnutia, a preto ich nemožno zohľadniť pri preskúmaní jeho zákonnosti.

22 V tejto súvislosti treba uviesť, že žalobkyne pri predložení ich pripomienok 10. augusta 2023 predložili nové dôkazy týkajúce sa na jednej strane zmeny oznámeného opatrenia po vydaní napadnutého rozhodnutia, ktorá teraz umožňuje kupujúcim na maloobchodnom trhu s elektrinou oznámiť spoločnosti OMIE svoje zmluvy o nákupe elektriny na obdobie od mája do decembra 2023, a na druhej strane rozhodnutia Komisie z 25. apríla 2023 o nevznesení námietok k tejto zmene opatrenia.

23 Bez toho, aby bolo potrebné skúmať, či tieto nové informácie a s nimi súvisiaca argumentácia sú alebo nie sú takej oneskorenej povahy, v dôsledku čoho sú neprípustné, stačí poukázať na to, že tieto informácie v žiadnom prípade nemožno zohľadniť v rámci preskúmania zákonnosti napadnutého rozhodnutia, ako to správne tvrdí Komisia.

24 Z judikatúry citovanej v bode 15 vyššie vyplýva, že napadnuté rozhodnutie sa musí posúdiť na základe informácií, ktoré mala Komisia k dispozícii v čase jeho prijatia. Ide o osobitné uplatnenie všeobecnejšej zásady, podľa ktorej sa v konaní o žalobe o neplatnosť, zákonnosť aktu Únie posudzuje podľa skutkových a právnych okolností existujúcich v čase prijatia tohto aktu, takže akty, ktoré časovo nasledujú po prijatí rozhodnutia, nemôžu mať vplyv na jeho platnosť (pozri rozsudok zo 17. októbra 2019, Alcogroup a Alcodis/Komisia, C-403/18 P, EU:C:2019:870, bod 45 a citovanú judikatúru).

25 Dôkazy, ktoré predložili žalobkyne 10. augusta 2023, a teda ani ich argumentáciu, ktorá s nimi súvisí, preto nemožno zohľadniť pri preskúmaní zákonnosti napadnutého rozhodnutia.

O prvom a štvrtom žalobnom dôvode založenom na tom, že Komisia nesprávne pochopila oznámené opatrenie a jeho diskriminačnú povahu

26 Všeobecný súd zastáva názor, že je vhodné preskúmať tieto dva žalobné dôvody spoločne.

27 V rámci prvého žalobného dôvodu žalobkyne tvrdia, že analýza Komisie týkajúca sa fungovania oznámeného opatrenia nie je dostatočne presná, keďže z tejto analýzy nie je jasné, či zohľadnila skutočnosť, že aj kupujúci na maloobchodnom trhu využívali mechanizmy na zabezpečenie svojich nákupov elektriny rovnocenné s nákupmi kupujúcich na veľkoobchodnom trhu, vrátane finančných zmlúv o nákupe elektriny. V tejto súvislosti tvrdia, že používanie takýchto zmlúv vyplýva z právnej organizácie trhu s elektrinou podľa práva Únie a predstavuje jednoduchú a bežnú zmluvnú štruktúru, ktorú Komisia nemohla ignorovať.

28 Žalobkyne z toho vyvodzujú, že Komisia si nebola neistá, pokiaľ ide o presné určenie subjektov, ktoré môžu využívať oslobodenie. To ju viedlo k schváleniu schémy pomoci, ktorej súlad s právom Únie bol sporný. V tejto súvislosti uvádzajú, že hoci Komisia tvrdí, že pri svojom posúdení vychádzala z informácií poskytnutých Španielskym kráľovstvom a Portugalskou republikou v ich oznámení, ako aj z dodatočných informácií predložených týmito členskými

štátmi, tieto rôzne informácie nemali k dispozícii. Žiadajú preto Komisiu, aby do spisu zahrnula oznámenia, ako aj všetky ďalšie relevantné informácie týkajúce sa oznámeného opatrenia, ktoré jej poskytli uvedené členské štáty.

29 Štvrtým žalobným dôvodom žalobkyne vytýkajú Komisii, že nepreskúmala, či oznámené opatrenie je v súlade so zásadou nediskriminácie. V rámci toho tvrdia, že relevantným kritériom na účel porovnania nemohlo byť odoberanie na veľkoobchodnom alebo maloobchodnom trhu, ale mala ním byť „schopnosť pokryť a mať pokryté svoje dodávky elektriny“, a zdôrazňujú veľkú podobnosť medzi ich situáciou a situáciou priamych spotrebiteľov na veľkoobchodnom trhu, konkrétne podnikov, ktoré na tomto trhu odoberajú elektrinu pre svoje vlastné potreby.

30 Komisia, ktorú podporuje Španielske kráľovstvo, sa domnieva, že tieto dva žalobné dôvody nenaznačujú existenciu vážnych ťažkostí.

31 Z kombinovaného výkladu týchto dvoch žalobných dôvodov vyplýva, že žalobkyne v podstate uviedli tri výhrady s cieľom preukázať existenciu vážnych ťažkostí, ktoré odôvodňovali začatie konania vo veci formálneho zisťovania. Po prvé sa domnievajú, že výklad napadnutého rozhodnutia vyvoláva neistotu, pokiaľ ide o presné určenie odberateľov elektriny, na ktorých sa vzťahuje oslobodenie. Po druhé tvrdia, že Komisia nemohla nevedieť, že niektorí kupujúci na maloobchodnom trhu s elektrinou zabezpečili cenovú stabilitu svojich dodávok prostredníctvom finančných zmlúv o nákupe elektriny. Po tretie sa domnievajú, že odberatelia na maloobchodnom trhu, ktorí využili takéto zmluvy, sú v porovnateľnej situácii ako priami spotrebitelia na veľkoobchodnom trhu, v dôsledku čoho oznámené opatrenie porušuje zásadu nediskriminácie.

32 V prvom rade treba uviesť, že z bodov 4 až 7, 24 a 33 až 39 napadnutého rozhodnutia vyplýva najmä to, že jednak cieľom oznámeného opatrenia je dosiahnuť zníženie cien elektriny v kontexte silného tlaku na rast cien palív, ktorý súvisí s krízou, ktorej museli čeliť vnútorné a medzinárodné trhy s energiou, a že jednak opatrenie má tento cieľ, teda dosiahnuť dotovaním určitých zdrojov elektriny, aby sa dosiahol pokles cien na veľkoobchodnom trhu, čo by následne malo viesť k poklesu cien na maloobchodnom trhu.

33 Pokiaľ ide po prvé o dotované zdroje energie, z bodov 33 až 39 napadnutého rozhodnutia vyplýva, že oznámené opatrenie má za cieľ znížiť výrobné náklady elektrárni na fosílne palivá a viesť k zníženiu ponúk, ktoré predkladajú v dennej aukcii, najmä na veľkoobchodnom trhu s elektrinou. Podľa bodu 43 je výpočet príslušnej dotácie a jej skutočná platba záležitosťou spoločnosti OMIE.

34 Pokiaľ ide po druhé o kupujúcich na veľkoobchodnom trhu s elektrinou, na jednej strane z bodu 44 napadnutého rozhodnutia vyplýva, že títo kupujúci majúci prospech zo zníženia cien na veľkoobchodnom trhu podliehajú príspevku, ktorý čiastočne pokrýva náklady opatrenia a ktorého výšku určuje OMIE na základe objemu ich nákupov na veľkoobchodnom trhu. Na druhej strane z bodu 45 písm. d) napadnutého rozhodnutia a z článku 8 ods. 3 oznámeného opatrenia vyplýva, že sú oslobodení od platenia tohto príspevku za tú časť svojich nákupov elektriny, na ktorú uzavreli zmluvy o dodávke elektriny za pevne stanovenú cenu pred 26. aprílom 2022, pod podmienkou, že uvedené zmluvy oznámia spoločnosti OMIE v lehotách stanovených týmto opatrením. Z bodov 46 až 48 napadnutého rozhodnutia tiež vyplýva, že toto oslobodenie má dočasný charakter, keďže sa už nemalo uplatňovať pri obnovení zmlúv.

35 Pokiaľ ide po tretie o kupujúcich na maloobchodnom trhu, z kombinovaného výkladu najmä bodov 6, 35, 49, 50 a 134 napadnutého rozhodnutia vyplýva, že sa rozlišuje podľa toho, či uzavreli alebo neuzavreli regulované zmluvy, t. j. či ide o spotrebiteľov využívajúcich tarifu PVPC a tzv. zľavu „Bono social“.

36 Iba v prípade regulovaných zmlúv sa musí pokles ceny elektriny preniesť aj na výšku príspevku. Pokiaľ ide o neregulované zmluvy, autori oznámeného opatrenia očakávali, že v prípade zmlúv s dynamickými cenami, t. j. takých, ktoré priamo premietajú zmeny veľkoobchodných cien do spotrebiteľských cien, sa pokles ceny elektriny na veľkoobchodnom trhu, ako aj výška príspevku prenesú priamo na konečných spotrebiteľov. V prípade ostatných typov neregulovaných zmlúv sa uvedení autori domnievali, že prenesenie poklesu ceny na veľkoobchodnom trhu a výška príspevku bude výsledkom hospodárskej súťaže, keďže na španielskom a portugalskom trhu existuje veľký počet maloobchodných dodávateľov.

37 V druhom rade a v dôsledku uvedeného nie je opodstatnená výhrada týkajúca sa neistoty, pokiaľ ide o rozsah oslobodenia v napadnutom rozhodnutí. Z bodov 34 a 35 vyššie totiž vyplýva, že na jednej strane sa oslobodenie vzťahuje len na kupujúcich na veľkoobchodnom trhu, ktorí uzavreli zmluvy o dodávke elektriny za pevnú cenu pred 26. aprílom 2022, a že na druhej strane vplyv – tak poklesu ceny na veľkoobchodnom trhu, ako aj prípadného zaplatenia príspevku – na zmluvy uzavreté konečnými spotrebiteľmi, ktoré nie sú regulovanými zmluvami, je súčasťou hospodárskej súťaže na maloobchodnom trhu.

38 Konkrétnejšie, pokiaľ ide o body 48, 80, 104 a 142 napadnutého rozhodnutia, ktoré žalobkyne zdôraznili ako také, z ktorých v podstate vyplýva, že niektorí kupujúci na maloobchodnom trhu by mohli využiť oslobodenie od platenia príspevku, treba konštatovať, že ich nemožno vykladať v tomto zmysle.

39 Po prvé bod 48 napadnutého rozhodnutia patrí do kontextu bodov 44 až 48 uvedených v bode 34 vyššie, ktoré sa týkajú príspevku, ktorému podliehajú kupujúci na veľkoobchodnom trhu s elektrinou, a ich prípadného oslobodenia. Konkrétne sa v ňom uvádza stanovisko portugalských a španielskych orgánov, podľa ktorého má toto oslobodenie dočasný charakter a prestáva sa uplatňovať v prípade obnovenia zmlúv o dodávke elektriny za pevnú cenu, a v tejto súvislosti sa spresňuje, že ich trvanie je spravidla jeden rok.

40 Po druhé bod 80 napadnutého rozhodnutia len pripomína rozdiel uvedený v bode 49 uvedeného rozhodnutia a spomenutý v bode 35 vyššie, pokiaľ ide o prenos výšky príspevku, ktorý je povinný pre spotrebiteľov, na ktorých sa vzťahujú regulované zmluvy, a ktorý sa očakáva pre ostatných.

41 Po tretie z bodu 104 napadnutého rozhodnutia vyplýva, že sa týka výlučne kupujúcich na veľkoobchodnom trhu. Konkrétne sa v ňom skúma otázka, či oslobodenie, ktoré využívajú tí, ktorí uzavreli zmluvy o dodávke elektriny za pevnú cenu pred nadobudnutím účinnosti oznámeného opatrenia, je také, že im poskytuje selektívnu výhodu v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

42 Napokon po štvrté, pokiaľ ide o bod 142 napadnutého rozhodnutia, stačí uviesť, že Komisia v prvej vete tohto bodu výslovne odkazuje na skutočnosť, že „opatrenie oslobodzuje kupujúcich na veľkoobchodnom trhu s elektrinou od povinnosti platiť príspevok za tú časť ich nákupu elektriny, na ktorú uzavreli zmluvy o dodávke elektriny za pevnú cenu stanovenú pred 26. aprílom 2022“. Z toho vyplýva, že úvahy, ktoré vyplývajú z dôležitosti zmierňovania cenových rizík

prostredníctvom finančného krytia, nemožno chápať tak, ako to tvrdia žalobkyne, že by sa mali zohľadniť všetky zmluvy uzavreté na účely krytia, a to aj kupujúcimi na maloobchodnom trhu, aby sa zabránilo tomu, že sa na nich prenesú náklady na príspevok, hoci aj nepriamo.

43 V treťom rade nemôže uspieť ani výhrada, že Komisia nezohľadnila skutočnosť, že kupujúci na maloobchodnom trhu využívajú finančné zmluvy o nákupe elektriny.

44 Je pravda, že finančné zmluvy o nákupe elektriny, aké uzavreli žalobkyne, majú špecifické vlastnosti, ktoré vzhľadom na fungovanie oznámeného opatrenia znamenajú, že výška príspevku, ale nie zníženie ceny elektriny, sa prenáša na kupujúcich na maloobchodnom trhu, ktorí ich uzavreli. Zatiaľ čo oznámené opatrenie vedie k prenosu príspevku fyzickým dodávateľom, uplatňovanie zmluvy s iným podnikom, založenej na kompenzačných platbách v závislosti od rozdielu medzi trhovou cenou a cenou stanovenou v uvedenej zmluve, má za následok, že uvedení kupujúci nemajú prospech z celkového zníženia ceny elektriny, ktoré očakávajú autori oznámeného opatrenia.

45 Treba však konštatovať, že žalobkyne nepreukázali, že by existovali dôkazy, ktoré by naznačovali, že niektoré zmluvy o nákupe elektriny uzavreté kupujúcimi na maloobchodnom trhu vzhľadom na ich štruktúru neboli vhodné alebo neboli dostatočne vhodné na prenos poklesu cien elektriny na veľkoobchodnom trhu, čo by mohlo Komisiu oprávniť k tomu, aby pri uplatnení judikatúry uvedenej v bode 18 prekročila rámec jednoduchého preskúmania skutkových a právnych skutočností, ktoré jej boli známe.

46 Po prvé žalobkyne vo svojich písomných podaniach len uvádzajú, že „Komisia si je nepochybne vedomá existencie dlhodobých [zmlúv o nákupe elektriny]“, pričom túto vedomosť odvodzujú z možnosti spotrebiteľa zvoliť si podľa práva Únie tento typ zmluvy o dodávke elektriny. Takéto tvrdenie však neumožňuje preukázať, že využívanie finančných zmlúv o nákupe elektriny kupujúcimi na maloobchodnom trhu bolo v čase prijatia napadnutého rozhodnutia Komisie všeobecne známe.

47 Po druhé treba uviesť, že žalobkyne sa všeobecne odvolávajú na niektoré dokumenty Komisie bez toho, aby uviedli časti týchto dokumentov, ktoré sa týkajú podpory zmluvných štruktúr rovnocenných s tými, ktoré uprednostnili. To isté sa týka návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2019/943 a (EÚ) 2019/942 a smernice (EÚ) 2018/2001 a (EÚ) 2019/944 s cieľom zlepšiť organizáciu trhu Únie s elektrinou (COM/2023/148 final) zo strany Komisie, zo 14. marca 2023 alebo pracovného dokumentu Komisie z 18. mája 2022 s názvom „Usmernenia pre členské štáty k osvedčeným postupom na urýchlenie postupov udeľovania povolení pre projekty v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov“ (SWD/2022/0149 final). Je síce pravda, že v týchto dokumentoch sa zdôrazňujú potenciálne výhody uzatvárania zmlúv o nákupe elektriny, nezaoberajú sa konkrétnym prípadom zmlúv takého typu, aké uzavreli žalobkyne, ktoré sa navyše neodvolávajú na žiadnu konkrétnu časť v uvedených dokumentoch.

48 V tejto súvislosti jediným dôkazom, ktorý žalobkyne predložili a ktorý sa podľa ich tvrdení týka ich zmluvnej štruktúry dodávok, je štúdia vypracovaná v mene Európskej investičnej banky (EIB) a Komisie. Stačí však zdôrazniť, že ide o perspektívnu analýzu možností rozvoja zmlúv o nákupe energie z obnoviteľných zdrojov – vrátane tých, ktoré uzavreli žalobkyne – v Únii. Nie je teda taká, aby preukazovala, že využívanie tohto typu zmlúv o nákupe elektriny kupujúcimi na maloobchodnom trhu bolo všeobecne známe, z čoho vyplýva, že Komisia mala sama zohľadniť ich existenciu pri skúmaní oznámeného opatrenia.

49 Po štvrté nemôže uspieť ani výhrada založená na porušení zásady nediskriminácie v rozsahu, v akom žalobkyne vytýkajú obmedzenie rozsahu oslobodenia od príspevku len na kupujúcich na veľkoobchodnom trhu.

50 V tejto súvislosti treba po prvé uviesť, že takáto kritika sa rovná kritike Komisie za to, že nekonštatovala, že rozsah oslobodenia viedol k selektívnemu zvýhodneniu len kupujúcich na veľkoobchodnom trhu, a teda k štátnej pomoci v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

51 Posúdenie podmienky týkajúcej sa selektívnosti výhody je zamerané práve na identifikáciu existencie rozdielneho zaobchádzania, ktoré možno v podstate klasifikovať ako diskriminačné. Treba určiť, či v rámci daného právneho režimu je vnútroštátne opatrenie také, že zvýhodňuje „určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru“ pred inými, ktorí sa vzhľadom na cieľ sledovaný uvedenou úpravou nachádzajú v porovnateľnej skutkovej a právnej situácii (pozri rozsudok z 21. decembra 2016, Komisia/World Duty Free Group SA a i., C-20/15 P a C-21/15 P, EU:C:2016:981, bod 54 a citovanú judikatúru).

52 Po druhé treba jednak uviesť, že Komisia v bodoch 97 až 101, 104 a 105 napadnutého rozhodnutia preskúmala, či toto oslobodenie predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, a dospela k záveru, že to tak nie je, keďže v súvislosti s ňou nebola splnená podmienka selektívnosti, ktorá je tomuto pojmu vlastná. Z bodu 104 napadnutého rozhodnutia jednak konkrétnejšie vyplýva, že Komisia sa výslovne vyjadrila len k otázke, či rozdielne zaobchádzanie s kupujúcimi na veľkoobchodnom trhu v závislosti od toho, či využívajú alebo nevyužívajú oslobodenie, vedie k selektívnej výhode, ale nezaoberala sa možnou existenciou selektívnej výhody z dôvodu vylúčenia kupujúcich na maloobchodnom trhu z nároku na oslobodenia.

53 Po tretie však vzhľadom na logiku oznámeného opatrenia, ako je uvedená v napadnutom rozhodnutí (pozri body 32 až 36 vyššie), bolo zrejmé, že kupujúci na veľkoobchodnom a maloobchodnom trhu neboli v porovnateľnej situácii, pokiaľ ide o spôsob, akým sa malo zníženie cien na veľkoobchodnom trhu a platba príspevku premietnuť do ceny elektriny, Komisia preto nemusela výslovne rozhodnúť o otázke, či obmedzenie rozsahu oslobodenia od príspevku na kupujúcich na veľkoobchodnom trhu predstavuje selektívnu výhodu.

54 Na jednej strane kupujúci na veľkoobchodnom trhu odoberajú elektrinu priamo za trhovú cenu. Výhoda, ktorú využívajú, závisí práve od rozdielu, ktorý vypočítava OMIE, jednak medzi trhovou cenou vyplývajúcou z dotovania určitých zdrojov energie, a jednak cenou, ktorá by bola bez takéhoto dotovania. Podobne OMIE zodpovedá za určenie presnej výšky príspevku a oslobodenia pre kupujúcich, ktorí nemohli mať prospech zo zníženia týchto cien.

55 Na druhej strane cena na maloobchodnom trhu s elektrinou sa tvorí na základe ponuky a dopytu na tomto druhom trhu. Ako bolo vysvetlené v bode 36 vyššie, autori oznámeného opatrenia túto okolnosť zohľadnili, keďže – s výnimkou regulovaných zmlúv – predpokladali nielen zníženie ceny elektrickej energie, ale aj výšku príspevku, ktorý sa nepriamo prenesie na spotrebiteľov v dôsledku hospodárskej súťaže na tomto trhu, pričom sa odvolávali na veľký počet maloobchodných dodávateľov v Španielsku a Portugalsku.

56 Z vyššie uvedeného vyplýva, že tretia výhrada žalobkýň nemôže preukázať existenciu vážnych ťažkostí, ktoré by odôvodňovali začatie konania vo veci formálneho zisťovania.

57 Tento záver nevyvracia ani argumentácia žalobkýň, že sa nachádzajú v situácii porovnateľnej so situáciou priamych spotrebiteľov na veľkoobchodnom trhu.

58 Na jednej strane je takáto argumentácia založená na predpoklade, že Komisia mala sama zohľadniť osobitnú povahu kupujúcich na maloobchodnom trhu, ktorí využívajú finančné zmluvy o nákupe elektriny. Z dôvodov uvedených v bodoch 43 až 48 vyššie však takýto predpoklad nemožno zohľadniť.

59 Na druhej strane a v každom prípade, hoci účel odoberania elektriny priamymi spotrebiteľmi na veľkoobchodnom trhu je podobný účelu žalobkýň, keďže sa uskutočňuje pre ich vlastnú spotrebu, a nie na účely dodávky elektriny ďalším odberateľom, skutočnosťou zostáva, že takéto odoberanie sa uskutočňuje na dvoch rôznych trhoch, ktorých cenotvorba sa neriadi rovnakou logikou, ako je uvedené v bodoch 53 a 54 vyššie.

60 Vzhľadom na uvedené skutočnosti treba prvý a štvrtý žalobný dôvod zamietnuť ako nedôvodné.

61 Pokiaľ ide o návrh žalobkýň, ktorým v podstate žiadajú, aby bolo oznámenie Španielskeho kráľovstva a Portugalskej republiky, ako aj výmeny informácií medzi týmito členskými štátmi a Komisiou založené do spisu, treba pripomenúť, že Všeobecný súd musí posúdiť užitočnosť opatrení na zabezpečenie priebehu konania, ktoré požaduje jeden z hlavných účastníkov konania (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 6. júla 1999, Séché/Komisia, T-112/96 a T-115/96, EU:T:1999:134, bod 284).

62 Na to, aby Všeobecný súd mohol určiť, či je pre riadny priebeh konania užitočné požiadať o predloženie určitých dokumentov, musí účastník konania, ktorý podáva žiadosť, identifikovať požadované dokumenty a predložiť Všeobecnému súdu aspoň minimum dôkazov potvrdzujúcich užitočnosť týchto dokumentov na účely konania (rozsudok zo 17. decembra 1998, Baustahlgewebe/Komisia, C-185/95 P, EU:C:1998:608, bod 93; pozri tiež rozsudok zo 16. októbra 2013, TF1/Komisia, T-275/11, neuverejnený, EU:T:2013:535, bod 117 a citovanú judikatúru). Uvedený účastník konania teda musí najmä uviesť presné a relevantné indície, ktoré vysvetľujú, v čom by predmetné dokumenty mohli mať význam pre vyriešenie sporu [pozri v tomto zmysle rozsudok z 20. júla 2016, Oikonomopoulos/Komisia, T-483/13, EU:T:2016:421, bod 253 (neuverejnený)].

63 Po prvé treba konštatovať, že jednak žalobkyne mali prístup k zneniu oznámeného opatrenia a že jednak, z dôvodov uvedených pri posudzovaní tohto žalobného dôvodu, opatrenie je založené na jasnej logike vychádzajúcej z rozlišovania medzi odoberaním na veľkoobchodnom a maloobchodnom trhu.

64 Po druhé rozsah žiadosti žalobkýň o vydanie opatrenia na zabezpečenie priebehu konania je taký, že vyžaduje, aby boli na pojednávaní predložené dokumenty obsiahnuté v administratívnom spise Komisie, hoci žalobkyne ani v postavení zainteresovaných strán nemajú právo na prístup k tomuto spisu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 29. júna 2010, Komisia/Technische Glaswerke Ilmenau, C-139/07 P, EU:C:2010:376, bod 58).

65 Po tretie za týchto okolností mali žalobkyne predložiť dôkazy, z ktorých by vyplývalo, že okrem znenia oznámeného opatrenia sa počas výmeny názorov, ktorá sprevádzala oznámenie, riešila aj otázka využívania finančných zmlúv o nákupe elektriny kupujúcimi na maloobchodnom trhu, čo Komisia, ako aj Španielske kráľovstvo popierajú. Treba však povedať, že takéto dôkazy neboli predložené.

66 Návrh žalobkýň na vydanie opatrenia na zabezpečenie priebehu konania musí byť zamietnutý.

O druhom žalobnom dôvode založenom v podstate na neprimeranej povahe oznámeného opatrenia

67 Žalobkyne v podstate tvrdia, že Komisia mala konštatovať, že oznámené opatrenie nebolo vhodné a primerané, a preto mala začať konanie vo veci formálneho zisťovania. V tejto súvislosti vytýkajú po prvé údajné vylúčenie určitých spôsobov zabezpečenia cien elektriny z rozsahu pôsobnosti výnimky, a to využívanie finančných zmlúv o nákupe elektriny, po druhé obmedzenie možnosti využiť oslobodenie len na kupujúcich na veľkoobchodnom trhu a po tretie nezohľadnenie zo strany Komisie účinkov oznámeného opatrenia na konečných spotrebiteľov, ktorí sa nachádzajú v rovnakej situácii ako ony.

68 Komisia, ktorú podporuje Španielske kráľovstvo, na úvod pripomína, že nebola povinná zohľadniť situáciu odberateľov elektriny na maloobchodnom trhu, ktorí boli v rovnakej situácii ako žalobkyne. V každom prípade sa domnieva, že preskúmanie proporcionality oznámeného opatrenia nespôsobilo žiadne vážne ťažkosti.

69 Na úvod treba konštatovať, že v rozsahu, v akom sa tento žalobný dôvod zakladá na domnienke, že Komisia mala zohľadniť osobitnú situáciu kupujúcich na maloobchodnom trhu, ktorí uzavreli zmluvy typu, ktorý uprednostňujú žalobkyne, treba ho bez ďalšieho zamietnuť z dôvodov podobných tým, ktoré sú uvedené v bodoch 43 až 48 vyššie.

70 Podobne tvrdenie žalobkýň, že oznámené opatrenie vylúčilo z pôsobnosti oslobodenia určité typy zmlúv o nákupe elektriny, je založené na nesprávnom výklade napadnutého rozhodnutia. Z dôvodov, ktoré sú uvedené v bodoch 33 až 35 vyššie, pôsobnosť oslobodenia predpokladaného v bode 45 písm. d) napadnutého rozhodnutia nezávisí od typu uzatvorených zmlúv, ale od trhu, na ktorom sa elektrina nakupuje.

71 Jedinou relevantnou otázkou preto je, či samotné obmedzenie oslobodenia od príspevku na kupujúcich na veľkoobchodnom trhu predstavovalo vážny problém z hľadiska proporcionality.

72 Zásada proporcionality, pripomenutá v článku 5 ods. 4 ZEÚ, vyžaduje, aby akty inštitúcií Únie neprekračovali hranice toho, čo je primerané a nevyhnutné na dosiahnutie legitímnych cieľov sledovaných predmetnou právnou úpravou (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 17. mája 1984, Denkavit Nederland, 15/83, EU:C:1984:183, bod 25), pričom, že ak existuje možnosť voľby medzi viacerými vhodnými opatreniami, musí sa vybrať najmenej obmedzujúce a spôsobené zásahy nesmú byť neprimerané vo vzťahu k sledovaným cieľom [rozsudok z 30. apríla 2019, Taliansko/Rada (Celkové povolené výlovy stredomorského mečiara veľkého), C-611/17, EU:C:2019:332, bod 55].

73 Súlad daného opatrenia so zásadou proporcionality teda zahŕňa tri zložky. Prvá zložka sa týka jeho vhodnosti, t. j. jeho schopnosti dosiahnuť sledovaný legitímny cieľ. Druhá zložka sa týka jeho nevyhnutnosti a znamená, že uvedený legitímny cieľ nemožno dosiahnuť menej obmedzujúcimi opatreniami, ale rovnako vhodnými opatreniami (pozri v tomto zmysle rozsudok z 26. septembra 2013, Dansk Jurist- og Økonomforbund, C-546/11, EU:C:2013:603, bod 69). Napokon tretia zložka, niekedy označovaná ako „proporcionalita v užšom zmysle“, sa týka jeho povahy proporcionality, teda neexistencie nevýhod, ktoré by boli neprimerané k sledovaným cieľom (pozri v tomto zmysle rozsudku zo 7. marca 2013, Poľsko/Komisia, T-370/11, EU:T:2013:113, bod 89, a z 26. septembra 2014, Romonta/Komisia, T-614/13, EU:T:2014:835, bod 74).

74 Pokiaľ ide konkrétnejšie o zložku týkajúcu sa nevyhnutnosti oznámeného opatrenia, z ustálenej judikatúry jasne vyplýva, že Komisia sa nemusí abstraktne vysloviť ku všetkým alternatívnym opatreniam, ktoré by mohli byť zamýšľané, pretože hoci dotknutý členský štát musí podrobne uviesť dôvody, ktoré viedli k prijatiu predmetnej schémy pomoci, najmä pokiaľ ide o použité kritériá oprávnenosti, nie je povinný pozitívne preukázať, že žiadne iné opatrenie, ktoré by bolo možné si predstaviť a z podstaty veci je hypotetické, nemohlo lepšie dosiahnuť sledovaný cieľ. Ak uvedený členský štát takúto povinnosť nemá, žalobkyňa nemôže dôvodne požadovať, aby Všeobecný súd uložil Komisii povinnosť nahradiť vnútroštátne orgány pri tejto úlohe normatívneho prieskumu s cieľom preskúmať akékoľvek alternatívne opatrenie, ktoré by prichádzalo do úvahy (pozri rozsudok zo 6. mája 2019, Scor/Komisia, T-135/17, neuverejnený, EU:T:2019:287, bod 94 a citovanú judikatúru).

75 Okrem toho, keďže žalobkyne týmto žalobným dôvodom spochybňujú posúdenie proporcionality schémy pomoci, ktorú Komisia považovala za zlučiteľnú s článkom 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ, treba pripomenúť, že Komisia má pri uplatnení článku 107 ods. 3 ZFEÚ širokú mieru voľnej úvahy, ktorej uplatnenie zahŕňa komplexné hodnotenie hospodárskeho a sociálneho charakteru (pozri rozsudok z 29. júla 2019, Bayerische Motoren Werke a Freistaat Sachsen/Komisia, C-654/17 P, EU:C:2019:634, bod 80 a citovanú judikatúru), v dôsledku čoho sa súdne preskúmanie musí obmedziť na overenie dodržiavania procesných noriem a odôvodnenia, ako aj na preskúmanie vecnej presnosti skutkových zistení a neexistencie zjavne nesprávneho posúdenia, nesprávneho právneho posúdenia a zneužitia právomoci (pozri rozsudok z 22. decembra 2008, Régie Networks, C-333/07, EU:C:2008:764, bod 78 a citovanú judikatúru).

76 Po prvé ako bolo uvedené v bode 32 vyššie, treba poznamenať, že cieľom oznámeného opatrenia je dosiahnuť zníženie cien elektriny v kontexte silného tlaku na rast cien palív, ktorý súvisí s krízou, ktorej museli čeliť vnútorné a medzinárodné trhy. Na jednej strane žalobkyne nespochybňujú opodstatnenosť tohto kontextu krízy a jej vplyv na ceny. Na druhej strane je takýto cieľ v súlade s cieľom sledovaným v článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ, ktorý je určený na „nápravu vážnej poruchy v hospodárstve členského štátu“.

77 Po druhé ako už bolo uvedené v bode 32 vyššie, oznámené opatrenie sa snaží dosiahnuť tento cieľ dotovaním určitých zdrojov elektriny s cieľom dosiahnuť pokles ceny na veľkoobchodnom trhu, čo by malo následne viesť k poklesu ceny na maloobchodnom trhu. Okrem toho, ako vyplýva z bodov 33 až 35 a 53 až 56 vyššie, prenos nižších cien na maloobchodný trh, s výnimkou regulovaných zmlúv, je záležitosťou hospodárskej súťaže na tomto trhu.

78 V tomto kontexte mohla Komisia v prvom rade bez toho, aby sa dopustila zjavne nesprávneho posúdenia, v bodoch 131 až 134 napadnutého rozhodnutia konštatovať, že v prípade neexistencie oznámeného opatrenia by hospodárska súťaž neumožnila dosiahnuť tieto legitímne ciele.

79 V druhom rade treba poznamenať, že článok 3 písm. a) a b) nariadenia 2019/943, ako aj článok 5 ods. 1 smernice 2019/944 podporujú voľnú tvorbu cien elektriny na základe ponuky a dopytu. V týchto článkoch sa uvádza, že „ceny sa musia tvoriť na základe dopytu a ponuky“, „trhové pravidlá musia podporovať voľnú tvorbu cien a musia predchádzať opatreniam, ktoré bránia tvorbe cien na základe dopytu a ponuky“, „dodávatelia majú voľnosť v určovaní ceny, za ktorú dodávajú elektrinu odberateľom“ a „členské štáty prijmú primerané kroky na zabezpečenie účinnej hospodárskej súťaže medzi dodávateľmi“.

80 Treba však konštatovať, že oznámené opatrenie v rozsahu, v akom obmedzuje priamy zásah vnútroštátnych orgánov na tvorbu cien na veľkoobchodnom trhu a nerozširuje ho na maloobchodný trh, s výnimkou regulovaných zmlúv, zachováva v čo najväčšej miere zásadu voľnej tvorby cien elektriny na základe ponuky a dopytu stanovenú v nariadení 2019/943 a smernici 2019/944.

81 V treťom rade v rozsahu, v akom žalobkyne tvrdia, že zníženie ceny elektriny na maloobchodnom trhu sa malo dosiahnuť stanovením možnosti, aby kupujúci na tomto trhu oznámili svoje zmluvy o nákupe elektriny, aby mohli ako takí využiť oslobodenie od platenia príspevku, uvádzajú alternatívny prístup k prístupu, ktorý uprednostňujú členské štáty a ktorý schválila Komisia, ktorý pri uplatnení judikatúry citovanej v bode 74 vyššie nemožno zohľadniť.

82 V každom prípade treba konštatovať, že prístup, na ktorý sa odvolávajú žalobkyne, sa ešte viac odchyľuje od logiky zásady voľnej tvorby cien vyplývajúcej zo smernice 2019/944 a nariadenia 2019/943, a preto ho nemožno považovať za nevyhnutný v zmysle judikatúry uvedenej v bode 73 vyššie.

83 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba druhý žalobný dôvod zamietnuť.

O treťom žalobnom dôvode založenom na porušení nariadenia 2019/943 a smernice 2019/944 oznámeným opatrením

84 Žalobkyne tvrdia, že keďže oznámené opatrenie sa odchyľuje od zásady voľnej tvorby cien, malo spĺňať podmienky umožňujúce výnimku z uplatňovania tejto zásady, ktoré sú stanovené v článku 5 ods. 4 smernice 2019/944, čo sa nestalo z dôvodu účinkov oznámeného opatrenia na spotrebiteľov elektriny, ktorí sa nachádzajú v rovnakej situácii ako ony.

85 Treba konštatovať, že tento žalobný dôvod je založený výlučne na predpoklade, že Komisia mala zohľadniť situáciu kupujúcich elektriny na maloobchodnom trhu, ktorí uzavreli finančné zmluvy o nákupe elektriny. Tento žalobný dôvod je preto potrebné bez ďalšieho zamietnuť z dôvodov podobných tým, ktoré sú uvedené v bodoch 43 až 48 vyššie, ako to správne tvrdí Komisia a Španielske kráľovstvo.

O piatom žalobnom dôvode založenom na porušení zásady ochrany legitímnej dôvery

86 Žalobkyne zdôrazňujú, že Komisia a vo všeobecnosti aj Únia podporovali uzatváranie finančných zmlúv o nákupe elektriny, najmä s cieľom podporiť obnoviteľné zdroje energie. Z toho vyvodili, že mohli oprávnene očakávať, že sa s nimi nebude zaobchádzať menej priaznivo ako s podnikmi, ktoré sa nesnažili pokryť riziká trhu, lepšie sa organizovať a menej znečisťovať životné prostredie.

87 Komisia, ktorá je podporovaná Španielskym kráľovstvom, tvrdí, že žalobkyniam nemohla vzniknúť legitímna dôvera.

88 Podľa ustálenej judikatúry zásada ochrany legitímnej dôvery patrí k základným zásadám Únie a možnosť domáhať sa jej majú všetky hospodárske subjekty, u ktorých príslušná inštitúcia vyvolá dôvodné očakávania tým, že im poskytne konkrétne (pozri rozsudok z 24. októbra 2013, Kone a i./Komisia, C-510/11 P, neuverejnený, EU:C:2013:696, bod 76 a citovanú judikatúru).

89 Takýmto zárukami sú bez ohľadu na formu, v ktorej sú oznámené, presné, nepodmienečné a zhodné informácie, ktoré pochádzajú z oprávnených a dôveryhodných zdrojov. Naopak, nikto sa nemôže dovolávať porušenia tejto zásady, ak neexistujú presné záruky, ktoré by mu poskytla administratíva (pozri rozsudok zo 14. februára 2006, TEA-CEGOS a i./Komisia, T-376/05 a T-383/05, EU:T:2006:47, bod 88 a citovanú judikatúru).

90 Treba konštatovať že argumentácia žalobkýň založená na predpoklade, že Komisia u nich vyvolala legitímne očakávanie, že s konečnými spotrebiteľmi, ktorí využili zmluvy o nákupe elektriny, sa bude zaobchádzať prinajmenšom rovnako priaznivo ako s tými, ktorí uzavreli iné typy zmlúv.

91 V tejto súvislosti stačí uviesť, že z dôvodov podobných tým, ktoré boli uvedené v bodoch 46 až 48 vyššie, žalobkyne nepredložili žiadne dôkazy, ktoré by preukázali, že presné, nepodmienečné a zhodné informácie, ktoré pochádzajú z oprávnených a spoľahlivých zdrojov, by zabezpečili, že situácia spotrebiteľov využívajúcich zmluvy o nákupe elektriny by bola zohľadnená pri výkone právomocí Komisie v oblasti kontroly štátnej pomoci.

92 Piaty žalobný dôvod preto treba zamietnuť.

93 Z uvedeného vyplýva, že žiadny zo žalobných dôvodov uvádzaných žalobkyňami nemôže preukázať, že Komisia mala poukázať na existenciu vážnych ťažkostí vyžadujúcich začatie konania vo veci formálneho zisťovania v súvislosti s oznámeným opatrením.

94 Žalobu preto treba zamietnuť.

O trovách

95 Podľa článku 134 ods. 1 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu účastník konania, ktorý nemal vo veci úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže žalobkyne nemali vo veci úspech, je opodstatnené uložiť im povinnosť, aby okrem toho, že budú znášať svoje vlastné trovy konania, nahradili trovy konania, ktoré vznikli Komisii, v súlade s jej návrhmi.

96 Podľa článku 138 ods. 1 rokovacieho poriadku členské štáty, ktoré vstúpili do konania ako vedľajší účastníci, znášajú svoje vlastné trovy konania. Španielske kráľovstvo preto znáša svoje vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov

VŠEOBECNÝ SÚD (tretia rozšírená komora)

rozhodol takto:

1. **Žaloba sa zamieta.**

2. **PGI Spain, SL, Berry Superfos Pamplona, SA, Promens Packaging, SA, RPC Envases, SA a Zeller Plastik España, SL sú povinné nahradiť svoje vlastné trovy konania a trovy konania, ktoré vznikli Európskej komisii.**

3. **Španielske kráľovstvo znáša svoje vlastné trovy konania.**

Van der Woude Škvařilová-Pelzl Nõmm

Steinfatt Kukovec

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 12. marca 2025.

Podpisy